

چشم‌انداز آتی صنعت فولاد آمریکای لاتین

بر اساس اظهارات آقای "سزار مندوزا" (Cesar Mendoza)، رئیس مجتمع فولاد سازی "سیدور" (Sidor) و نوزولاد در کنفرانس اخیر "موسسه آهن و فولاد آمریکای لاتین" (ILAFA) برگزار شده در شهر "کاراکاس" - کشورهای آمریکای لاتین در آستانه عصر جدیدی از رشد مصرف فولاد قرار گرفته‌اند، که از سال ۱۹۸۸ تا ۱۹۹۰ به زواهد گردید، وی خاطر نشان ساخت که اگر فرض شود میزان رشد "تولید ناخالص داخلی" (GDP) کشورهای آمریکای لاتین بین سالهای ۱۹۸۷ و ۱۹۹۰ بطور متوسط برابر با ۵/۵ درصد باشد (مشابه دوره زمانی ۱۹۸۰-۱۹۶۰)، در این صورت میزان مصرف فولاد این کشورها در سال ۱۹۹۰ به ۴۲/۲ میلیون تن خواهد رسید که تقریباً "متضمن رشدی برابر با ۲۹ درصد در مقایسه با سال ۱۹۸۶ خواهد بود. همچنین اگر رشد مقروض تداوم پیدا کند، میزان مصرف فولاد کشورهای مذکور به ۵۵/۷ میلیون تن در سال ۱۹۹۵ بالغ میشود.

آقای "مندوزا" تصریح نمود، در صورتیکه میزان صادرات فولاد کشورهای آمریکای لاتین نیز در سطح جاری آن باقی بماند، میبایست بر ظرفیت فولاد سازی این کشورها حدوداً "۱۵ میلیون تن افزوده شود تا افزایش میزان واردات در دستور کار قرار نگیرد. در نتیجه اگر هزینه‌های افزایش ظرفیت فولاد سازی از قرار تنی ۱۵۰۰ دلار برآورد گردد، بدین ترتیب بین سالهای ۱۹۸۷ و ۱۹۹۵ احتیاج به مبلغی در حدود ۲۲۵۰۰ میلیون دلار خواهد بود. برای تامین وجوه مورد احتیاج، یک راه حل، اقدام به برپایی پروژه‌های سرمایه‌گذاری مشترک بین شرکتهای فولاد سازی داخلی

با شرکت‌های ذی‌علاقه خارجی می‌باشد. چرا که سرمایه‌گذاری در کشورهای آمریکا لاتین به لحاظ شرایط ویژه حاکم - از جمله پائین بودن دستمزد نیروی کار، دسترسی به مواد اولیه ارزان قیمت و تکنولوژی در حال توسعه - مقرون به صرفه است و از طرفی برای افزایش ظرفیت فولادسازی، می‌ادرت به سرمایه‌گذاری مشترک یک امر ضروری برای این منطقه تلقی می‌گردد. آقای "مندوزا" خاطر نشان می‌سازد که کشورهای آمریکای لاتین قصد صدور فرآورده‌های حاصل از افزایش ظرفیت فولادسازی را ندارند. مع‌هذا در صورتیکه ظرفیت فولادسازی افزایش داده نشود، می‌باید بر میزان واردات فرآورده‌های فولادافزوده شود که این خود تا ثیر منفی بیشتری بر وضعیت بدهیهای خارجی کشورهای مزبور آنهم در رابطه با کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری خواهد گذاشت.

هرچند میزان مصرف فولاد در حال افزایش است بطوریکه به ۳۲/۶ میلیون تن در سال ۱۹۸۶ بالغ گردیده است، لکن هنوز ۱۱/۹ درصد کمتر از مصرف ۳۷/۲ میلیون تنی فولاد کشورهای آمریکا لاتین در سال ۱۹۸۰ می‌باشد. صنعت فولاد قصد دارد که طی چند سال آینده، مصرف سراسر فولاد را از ۸۳/۷ کیلوگرم مربوط به سال ۱۹۸۶ به سطح ۱۱۰ کیلوگرم مربوط به سال ۱۹۸۰ برساند. در این میان، میزان تولید فولاد نیز از ۲۶/۷ میلیون تن مربوط به سال ۱۹۸۲ به رقم رکوردگونه ۳۷/۲ میلیون تن در سال ۱۹۸۶ فزونی یافته است. همچنین بدلیل افزایش سطح تقاضای داخلی برای فرآورده‌های فولاد، صادرات فولاد در سال ۱۹۸۶ با اندکی کاهش به ۹/۲ میلیون تن بالغ گردید.

آقای "مندوزا" متذکر می‌شود که چشم‌انداز صنعت فولاد آمریکای لاتین در کوتاه مدت همچنان نامطلوب بنظر میرسد. بدلیل عدم اطمینان‌هایی در مورد وضعیت اقتصادی منطقه، رشد مصرف در سال ۱۹۸۷، رقمی برابر با

۳/۵ درصد پیش بینی گردیده است. در سال ۱۹۸۷، صادرات فولاد نیز در مقایسه با سال ۱۹۸۶ با ۸/۳ درصد کاهش به ۸/۴ میلیون تن بالغ خواهد گشت.

آقای "مندوزا" اظهار میدارد که، صنعت فولاد آمریکا لاتین از بابت موانع عمده‌ای که بر سر راه آن قرار داده شده است و بخصوص از بابت عدم تفاهم با کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری، دچار زیان عظیمی گردیده است. چرا که کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری از یک سو خواستار آن هستند که کشورهای آمریکا لاتین به تعهدات مالی خود عمل نمایند و از سوی دیگر، تنها راه انجام این نوع تعهدات که همانا صدور کالاهای صنعتی غیر-سنتی و کالاهای نیمه‌ساخته تولیدی میباشند مانع میشوند. تبادل-حمایت‌گرایانه و نیز اعمال سهمیه‌های وارداتی از جمله این گونه موانع است.

از سویی دیگر، مشکلات اقتصادی کشورهای آمریکا لاتین و تبادل-حمایت‌گرایانه در نظر گرفته شده برای مقابله با تورم شدید حاکم بر این کشورها نیز که موجب کنترل قیمت فرآورده‌های فولاد گردیده است، خود بر مشکلات صنعت فولاد منطقه افزوده است. برای نمونه به دو مورد خاص در این رابطه اشاره میگردد. مورد اول، تاثیر منفی تبادل-حمایت‌گرایانه است. آرژانتین برای مقابله با تورم، بر روی صنعت فولاد این کشور است که بنا به اعلام دفتر منطقه‌ای "موسساتهن و فولاد آمریکا لاتین" میتواند موجب کاهش سطح تقاضای داخلی برای فولاد شود. معهذاتشبتیت جدید قیمت‌های فولاد به اضافه کاهش ارزش برابری "استرال" (واحد پول آرژانتین) نسبت به دلار آمریکا نهم به میزان ۱۱/۸ درصد، میتواند همچنین اثرات مثبتی نیز به همراه داشته باشد که از جمله افزایش خاصیت رقابت پذیری فرآورده‌های فولاد آرژانتین در بازارهای بین‌المللی (صادراتی) است. لکن دست‌اندرکاران فولادساز آرژانتین از بابت تشبیت قیمت‌های

فولاد، ابراز عدم خرسندی میکنند، بخصوص که اعلام گردیده است نرخ بهای برق دچا را افزایش خواهد شد، دستمزدها ۱۲ درصد فزونی پیدا خواهد کرد و احتمالاً "هزینه ورود مواد اولیه مورد احتیاج صنعت فولاد نیز ترقی خواهد نمود .

گرچه سطح قیمت فرآورده‌های فولاد آژانتین حدوداً "۲۵ درصد افزایش داده شده است معیناً، دست اندرکاران فولادسازی این کشور بر این عقیده اند که افزایش مذکور قمار نخواهد بود تا افزایش هزینه‌ها را جبران نماید. خاصه آنکه کاهش ارزش برابری "آسترال" نیز تا تیری منفی برجای خواهد گذاشت. افزایش سطح قیمت‌ها در اوایل ماه اکتبر صورت گرفت و هدف از آن خنثی ساختن اثرات کاهش ارزش برابری "آسترال" در دو دفعه قبیل (کلا) "بمیزان ۱۸ درصد در مقابل دلار) بود. در نتیجه، از پایان ماه سپتامبر تا کنون سطح قیمت‌های فولاد کلا "۴۵ درصد افزایش یافته است . علی‌رغم این افزایش، دست اندرکاران فولادسازی آژانتین برای عین عقیده اند که تثبیت قیمت‌ها، فشار زیادی متوجه آنها خواهد نمود و امکان سرمایه‌گذاری جدید را از آنها سلب خواهد کرد. در حال حاضر، دوره زمانی مشخصی برای تثبیت قیمت‌ها و دستمزدها در نظر گرفته نشده است ، لکن انتظار می‌رود که این امر یک دوره ۹ روزه را شامل شود. در حال ، پیش‌بینی شده است که بدلیل تداوم بی‌اقتصادی جدید، سطح تقاضای داخلی برای فولاد دچا رکاهش شود .

در مورد کشور برزیل نیز تعدادی از تحلیل‌گران صنعت فولاد بر این اعتقاد هستند، تا هنگامی که سطح قیمت‌های داخلی برای فرآورده‌های فولاد دچا را افزایش نگیرد، دومین برنامه ملی فولاد، به اجرا در نخواهد آمد. چرا که با نامکفی بودن میزان برگشت سرمایه، اصولاً سرمایه‌گذاری صورت نخواهد گرفت. در این رابطه، آقای "هانس شلاخر" - یکی از

دست اندرکاران صنعت فولاد برزیل - خاطر نشان نموده است که موضوع فوق را با وزیر صنایع و تجارت برزیل، آقای "خوزه هوگو کاستلو برانکو" و نیز وزیر خزانهداری این کشور، آقای "برسرپریرا"، در میان نهاده است و نامبرندگان نیز نتیجه گیری مذکور را رد نکرده اند. آقای "شلاخسر" متذکر می شود که بسیار اهمیت دارد که شرکت های فولاد سازی برزیل در وضعیتی باشند که بتوانند در صنعت فولاد، سرمایه گذاری نمایند. سرمایه گذاری خارجی میتواند در اجرای دومین برنامه ملی فولاد، نقش مهمی ایفاء کند، لکن اتکای کامل به سرمایه های خارجی، عملی خطا است.

شایان ذکر است که خط مشی قیمت گذاری فرآورده های فولاد در برزیل، موجب گردیده که در سال ۱۹۸۷ بخش اعظم واحدهای فولاد سازی این کشور با زیان دهی چشمگیری روبرو شوند. در حال حاضر تنها سه واحد فولاد سازی - آنهم در بخش خصوصی - در مرحله زیان دهی قرار دارند. تمام مجتمع های فولاد سازی بخش دولتی - که تحت پوشش شرکت "سیدبراس" (Siderbras) قرار دارند - با زیان دهی بسیار زیاد مواجه هستند. حتی بعضی از واحدهای فولاد سازی سودده نیز احتمالاً از مرحله سود دهی خارج خواهند شد. در این میان، واحدهای فولاد سازی بخش خصوصی و دولتی برزیل از دولت این کشور درخواست نموده اند که حتی برای چند ماه، سطح قیمت فرآورده های فولاد را در حدود ۴۰ درصد افزایش دهد تا که بدین وسیله واحدهای مزبور از مرحله زیان دهی - که معلول افزایش میزان تورم است - خارج شوند. در مرحله بعد، واحدهای مذکور خواستار آنند که اصولاً "کنترل قیمتها برداشته شود و تغییرات قیمتها آزادانه صورت پذیرد.

برطبق اظهارات آقای "مواچلیو مندس" - رئیس شرکت "سیدبراس" - زیان واحدهای فولاد سازی برزیل در بخش تولید فرآورده های تخت فولاد هم اکنون به یک میلیارد دلار بالغ گردیده است که این امر

نتیجه مستقیم تثبیت قیمت فرآورده‌های فولاد توسط دولت برزیل می‌باشد. آقای "مهندس" خاطر نشان می‌سازد که در بخش تولید فرآورده‌های تخت فولاد، سطح قیمت‌ها حدوداً "۲۵ تا ۲۶ درصد کمتر از میزانی است که قبلاً" با دولت مورد توافق قرار گرفت. دست‌اندرکاران "سیدبراس" تقریباً "همه‌روزه با مقامات دولتی در تماس بوده و مصرا نه در خواست کرده‌اند که کنترل کمتری بر روی قیمت فرآورده‌های فولاد اعمال شود. چرا که کنترل قیمت‌ها حتی طرح باسازی مجتمع‌های تولیدی را نیز مورد مخاطره قرار خواهد داد.

بعنوان مثال، شرکت "سیدبراس" در نظر دارد که تا سال ۱۹۹۶، میزان تولید را از ۱۶ میلیون تن به ۲۳ میلیون تن افزایش دهد. یک سوم وجوه مورد نیاز جهت افزایش میزان تولید، می‌باید از عملیات تولیدی واحدهای تحت پوشش "سیدبراس" فراهم شود و اگر سطح قیمت‌ها در حد معقول نباشد، میزان وجوه مورد نیاز کمتر از حدتکافو خواهد بود و لذا برنامه گسترش و توسعه ظرفیت تولیدی، مورد مخاطره قرار خواهد گرفت. آقای "مهندس" متذکر می‌گردد که دولت برزیل جدیداً "مبادرت به افزایش سطح قیمت فرآورده‌های تخت فولاد ننمود لکن حداً افزایش، برای پوشش هزینه‌های تولیدی نامکفی بود. بنا بر این، انتظار می‌رود که تا پایان سال، افزایش دیگری در دستور کار دولت قرار گیرد.

آقای "مهندس" تصریح می‌نماید که برنامه افزایش ظرفیت فولاد سازی برزیل - به میزانی که کل ظرفیت فولاد سازی این کشور تا پایان قرن حاضر به ۵۰ میلیون تن فزونی یابد - صرفاً "جهت بازار داخلی مد نظر بوده است و نباید آنرا خطر عمده‌ای برای بازارهای جهانی قلمداد نمود. بازار داخلی فولاد هم‌اکنون در سطح خوبی فعال است و در آینه نیز حجم آن گسترده‌تر خواهد شد. شرکت "سیدبراس" کماکان ۲۵ درصد از

فرآورده‌های تولیدی خود را روانه بازارهای صادراتی خواهد ساخت که
 این امر جهت تامین ارز مورد احتیاج برای ورود کویل، قطعات و لوازم
 یدکی تاسیسات فولادسازی و غیره، صورت می‌گیرد. در هر حال میباید رقم
 ۵۰ میلیون تن ظرفیت فولادسازی را بیشتر بعنوان راه‌نما قلمداد کرد و نه
 یک هدف مسلم از پیش تعیین شده.

خواننده محترم سلام علیکم

در صورت تمایل به اشتراک ما بنامه لطفاً حق اشتراک دوره درخواستی را به حساب
 شماره ۲۸۹۹ بانک ملی ایران شعبه کریم خان زند تهران واریز و اصل پیش
 بانکی را همراه با آدرس دقیق و مشخصات خود به نشانی مؤسسه ارسال فرمایید.
 تغییر آدرس یا مبرکوزن اشکال در دریافت ما بنامه و نظرات و پیشنهادات خود را به آدرس
 مؤسسه یا از طریق شماره تلفن ۶۳۸ ۱۳۹۶۳۹۶۳۹۶۳۹۶۳۹ در میان بگذارید.
 ما بنامه بزرگسالی بازار گانه

مآخذ:

- (۱): Metal Bulletin, October 29 , 1987 , p.43.
- (۲): Metal Bulletin, November 2 , 1987, p.23.
- (۳): Metal Bulletin, November 5 , 1987, p.23.
- (۴): Metal Bulletin, November 9 , 1987, p.31.